

Mie(s)kiintiöt

Mistä aineksista syntyy hyvä opettaja? Entä opettajayhteisö? Ennen vanhaan opettajankoulutukseen valittiin tasaisesti naisia ja miehiä. Toisin on nyt. Silti jotkut haikailevat menneitä aikoja ja lisää miehiä opettajankoulutukseen. Liekö tuossa mitään järkeä?

Aika ajoin yhteiskunnassamme käydään keskustelua siitä, että opettajankoulutukseen pitäisi saada enemmän miehiä. Samasta asiasta tarinoin silloin tällöin itsekkin työhuoneeni ovella asiasta kiinnostuneiden vierailijoiden kanssa. Se, kuinka paljon tänne valitaan miehiä, kun on ylivoimaisesti kysytty kysymys vierailijoiden suusta. Erityisesti se kiinnostaa miespuolisia rehtoreita.

Vaan miehissäkin on eroja eli kehitelläänpäs asiaa vähän sofistikoituneempaan suuntaan. Jos ottaisimme kiintiöt käyttöön (mikä, sanottakoon se jo tässä vaiheessa, on fantasiaa, koska se on vastoin demokratiamme ideaa ja lainsäädäntöä), olisi mieskiintiön sisään samalla hyvä luoda muutama alakiintiö, jotta saataisiin paremmin vastattua muun muassa suomalaisen nykykoulun haasteisiin. Siihen sopisi mainiosti muun muassa heimotausta.

Aloitetaan osallisuudesta. Kuten tunnettua, suomalaiset koulut eivät ole niitä demokraattisimpia, pikemminkin sen vastakohtia. Tätä varten tarvitsemme savolaiskiintiön, toisin sanoen ukkoja turisemaan vailla varsinaista päämäärää, saati päätöksentekoa. Mutta tärkeintähän onkin prosessi, kuten nykyiset pedagogiset tuulet korostavat. Savolaiskiintiötä voidaan hyödyntää myös erityisesti jalkapallo-osaamisen kartuttamisessa. Se tukee sitä paitsi hyvin tuota savolaista demokratiakasvatusta. ”Elä laakase, naatitaan” -asenteella opitaan myös ihmisenä kasvamisen alkeita.

Kiivas futiksen ja demokratian opiskelu on kuitenkin uuvuttavaa ja kaipaa seurakseen hieman rauhallisempaa elämänmenoa, downshiftaamista. Sitä varten tarvitsemme ehdottomasti hämäläiskiintiön. Hämäläisen miesopettajan tunneilla oppilaat saavat rauhassa keskittyä

omaan olemiseensa ja lepäilyyn sillä aikaa kun opettaja, omaan rauhalliseen tyyliinsä, asettelee sanansa harkiten ja miettii (itseksensä), mitä hän tarkoittikaan antamallaan kotiläksyllä. ”Älä ny sinne mee ittees häpäsee” -asenteella opitaan myös ihmisenä kasvamisen alkeita.

Tässä vaiheessa viimeistään on syytä nostaa esille huoli suomalaisten insinööriosoisuudesta, jonka senkin uusi mieskiintiöajattelu ratkaisee. Pohjalainen opettaja ei nimittäin lähde sooloilemaan, vaan joko asia on jämpti tai sitä ei ole ollenkaan eli se on turha. Kun ihminen tietää, mikä on oikein ja väärin tai just eikä melkein, niin elämä on helppoa. ”Mikä ero on pohjalaisilla häillä ja hautajaisilla” -asenteella opitaan myös ihmisenä kasvamisen alkeita.

Kriittisen ajattelun hengessä tarvitaan sekä varsinaissuomalaisia että karjalaisia mie(s)opettajia. Kun karjalainen päräyttää puhetta niin, että oman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen eivät jää epäselviksi, kriittinen ääni länsirannikolta esittää kriittisen näkökulman kysymällä ”jaa mää vai?” Jos tuolla ei dialoginen lupaus toteudu, niin ei millään. Ja kun ratkaisujen tiellä ollaan, karjalaiset (kauppa)miehet kasvattavat Suomen nuorisosta myös talouden pelastajia, oppi-isinä Uhtuan Shemeikka ja Jethro. ”Et sie minnuu tunne” -asenteella opitaan myös ihmisenä kasvamisen alkeita.

Olisiko tästä uuden Opetushallituksen uuden kokeilukeskuksen uudeksi kärkihankkeeksi? Toimii myös digitaalisena.

Matti Rautiainen

Matti Rautiainen on sydämeltään savolainen ja sielultaan karjalainen sanojen kiäntelijä. Hän työskentelee [opettajankoulutuslaitoksella](#) lehtorina.